

ועדת משמעת לפי פרק ה' לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977

27.9.2012

בענין:

בענין:

מר יונתן ברג, ע"ד, התובע וב"כ היועצת המשפטית למשרד הבריאות

התובע

- נגד -

פסיכולוג חרשום במוקס הפסיכולוגים, רישיון [REDACTED], בעל מומחיות
במסיכולוגיה קלינית, רישיון מסי [REDACTED] וכן בעל רישיון מסי [REDACTED] כמדריך במסיכורמיה, ע"י ב"כ
טחי"ד ערן קייזמן

תנאים

החלטת בדבר אמצעי משמעת

לפי פרק ה' לחוק הפסיכולוגים, התשל"ז - 1977

1. הקובלנה -

התובע חגש, ביום 14 בדצמבר 2009, קובלנה נגד תנאים, על כי גילה חוסר יכולת, חוסר
אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידו כפסיכולוג, כאמור בסעיף 33(3) לחוק
הפסיכולוגים, תשל"ז-1977 (להלן - החוק), וכן התמיד לחפר חוראה של החוק או תקנה
לפיו, כאמור בסעיף 33(4) לחוק. זאת משלא מילא את חובתו המקצועית ולא התנה את
הטיפול במתלונן בבדיקה על יד רופא ובכך שכשל, לאורך זמן, ביצירה ובשמירה על גבולות
ברורים במסגרת טיפולית ביחסי מטפל/מטופל, הנדרשים במיוחד על רקע האבחנה שקבע
עבור המטופל (להלן - הקובלנה).

2. הוועדה -

שר הבריאות מינה את הח"מ כוועדת משמעת, לפי חוראות סעיף 35 לחוק (להלן -
הוועדה).

3. החלטת ביניים -

החלטת ביניים, שניתנה ביום 10.4.2012, דוחה את טענות התובע לפיהן חנקבל גילה חוסר
יכולת, חוסר אחריות או רשלנות חמורה במילוי תפקידו כפסיכולוג ואף התמיד לחפר
חוראה של החוק או תקנה לפיו. מאידך נמצא כי התנהלות התנאים, אשר לא שמר על
גבולות טווחים ביחסי עם המטופל, מחוזה התנהגות שאינה הולמת פסיכולוג, כמשמעה

בסעיף 1133(1) לחוק. זאת הואיל והנאשם חזמין את המטופל לחתונת בתו וכן הואיל והנאשם אפשר למטופל לכפות עליו מצב שבו הוא טופל במקביל על ידי פסיכולוגית נוספת.

4. עמדות הצדדים לעניין אמצעי המשמעת ופרסום ההחלטה –

בעקבות החלטת הביניים, הופיעו הצדדים, ביום 31.7.2012, בפני הוועדה וטענו לעניין אמצעי המשמעת הראוי, בנסיבות העניין, כמו גם לעניין פרסום ההחלטת הוועדה, בהתאם להוראות סעיף 46 לחוק.

4.1. טענות התובע –

משבאים לשקול את הענישה המשמעתית, יש לשקול את החשיבות שבשמירה על כבוד המקצוע ובאופן חציבורי במקצוע, כמו גם בהרתעה מפני חזרה על מעשים דומים.

כאמור בהחלטת הביניים, שעה שמדובר בהפרעת אישיות גבולית, כבמקרה זה, קיימת חשיבות מיוחדת בשמירה על גבולות ולחזקתם על הכללים החלים על היחסים שבין הפסיכולוג והמטופל.

ספק אם הנאשם המנים את חלקו. הנאשם בעדותו הפנה למאמר המצדד בגישה המצדדת בשמירה על גמישות בפסיכותרפיה ועל המנעות משמירה נוקשה על גבולות בין מטפל ומטופל העשויה לפגוע במרקם היחסים הדרוש לטיפול יעיל. מדברי הנאשם משתמע שהוא מצדד בגישה האמורה, אף שהוא מכיר בחשיבות השמירה על גבולות ואף בכך ששנה, שעה שהזמין את המטופל לחתונת בתו. לפיכך, בקביעת העונש המשמעתית, יש לתת את הדעת לקיומה של סכנה לחשנות המעשה, לצורך בהרתעה מפני ביצוע מעשים דומים בעתיד. עוד יש לתת את הדעת לחשיבות שבהעברת מסר חד משמעי, הן לציבור הפסיכולוגים והן לציבור בכלל, באשר לחשיבות שבהקפדה על הכללים.

מדובר במקרה קצוני של חריגה מהכללים ולפיכך גם ראוי שההחלטה תפורסם.

התובע הגיש לוועדה סיכום טיפול מטעמה של פסיכולוגית שיקומית המטפלת במטופל, משנת 2005, וכן סיכום על מצבו של המטופל, מטעמו של פסיכיאטר שהמטופל נמצא בטיפולו, משנת 2004.

התובע חרדיע לוועדה כי הוא משאיר לשיקול דעתו, מהו אמצעי המשמעת אשר ראוי לנקוט בו במקרה זה.

4.2. טענות הנאשם –

הנאשם זוכה משני תאישומים העקריים שבקובלנה.

אי שמירה על גבולות ראויים בין מטפל ומטופל, יכולה לבוא לידי ביטוי במגוון מאוד רחב של מעשים, כאשר החמורים שבהם הם אלה בהם המטפל מנצל לרעה את מצבו של המטופל, אך גם יכול שידובר במעשה תמים כגון: מטפל המציע למטופל כרטיס למופע ולחזיפה.

יש שהקשר שבין מטפל ומטופל מאוד ממושך, כבמקרה זה. יש לזכור שמדובר בקשר בין בני אדם תרומים, במהלך תקופת הטיפול, ארבעים רבים ומגוונים, כאשר המטפל מצווה לשמור על ערנות ולהפעיל שיקול דעת, על מנת שלא לחרוג מגבולות הקשר הראוי שבינו לבין המטופל, בהתאם לנסיבות כל מקרה. בשונה מטענת התובע, מקרה זה אינו קיצוני בהומרתו. בעניין החומנה לחתונה, מדובר בארוע חד פעמי ובנגוד לטענת התובע, הנאשם חרדה כבר מתחילה כי הוא מבין את הטעות.

באשר לטיפול המקביל. הנאשם בתן עניין זה לעמקו, בזמן אמת, כאשר בדיעבד הבין כי שנה אלא שהבנה זו, היא בבחינת חוכמה שבדיעבד.

הנאשם שילם ומשלם מחיר כבד, בעקבות הפרשה. הנאשם נתון לחצקות בלתי פוסקות מצד המטופל, לאיומים, לפרסומים באמצעי התקשורת וחוא גם נאלץ להתמודד עם תביעות שהמטופל הגיש נגדו. כל אלה פגעו בבריאותו של הנאשם.

עצם העובדה שהנאשם נדרש להתמודד עם שורה של אישומים משמעתיים שבסופו של דבר נמצא לזכותו מהם, מהווה עינוי דין והיא כשלעצמה מהווה עונש מספיק.

אין ספק שהנאשם חפנים את חלקה וכי חלקה ממקרה זה יהיה נר לרגליו בכל חקשור בשמירה על גבולות בקשריו עם מטופליו.

הנאשם פעיל במקצועו מזה 35 שנים, ללא רבב.

ב"כ הנאשם תגיש לוועדה את מכתבו של מר יעקב מטרי, פסיכולוג קליני מומחה ומדריך, ממנו עולה שהנאשם פנה, בתחילת שנת 2003 למר מטרי, לקבלת הדרכה אישית בתחום הטיפול הנפשי וכי הדרכה זו נמשכה כחמש שנים. ב"כ הנאשם טען כי העובדה שהנאשם פנה לקבל הדרכה, למרות שהיה כבר אז פסיכולוג ותיק בעל ניסיון עשיר ומעמד מוכר, מלמדת על הרצון שלו ללמוד, להתעדכן, לשפר את יכולתו המקצועית, כמו גם על נכונותו לקבל ביקורת וכי הוא ראוי להערכה על כך.

לאור כל האמור לעיל, אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות הענין הוא התראה.

לא מדובר בפריצת גבולות קיצונית בחומרתה ומקרה זה לא נמנה על אלה המחייבים פרסום של החלטתה.

הנאשם עצמו הוסיף כי:

בארבע השנים האחרונות, הוא חי תחת עננה כבדה.

הוא עובד כפסיכולוג מזה 35 שנים, מאז 1981 כפסיכולוג מומחה ומוזה כ-25 שנים כמדריך. זו פעם ראשונה שהוגשה נגדו תלונה כלשהי.

הנאשם עמד על כך שהחתלבטיות בקשר למקרה זה אינן מרפות ממנו, כי הוא חפנים את חלקה ומיישם אותו בעבודתו עם מטופלים, כמו גם בעבודתו כמדריך.

זו לו פעם ראשונה בחייו שהיא נדרש להתמודד עם חלק משפטי כלשהו. קיומם של החלק המשמעת והתביעה שהוגשה נגדו, מהווים מבחינתו סיוט וחצור להתמודד אתם מהווה כשלעצמו עונש כבד עבורו.

הנאשם פנה לוועדה וביקש כי תדחה את בקשת התובע לפרסם את החלטתה. המקרה פרסם בהרחבה בעיתונות, לאחר שוועדת התלונות החליטה על הגשת הקובלנה ופעם נוספת לאחר שניתנה החלטת הביניים. זאת ועוד, המקרה מופיע באגטרנט, כפרט ראשון, כאשר מקלידים את שם הנאשם.

הפרסום הנרחב של המקרה פגע במוניטין של הנאשם ואף בפרנסתו.

5. החלטה בדבר אמצעי משמעת

בחלטת הביניים מצאנו כאמור כי התנהלות הנאשם מחוזה התנהגות שאינה הולמת פסיכולוג, כמשמעה בסעיף 133(1) לחוק, הואיל ולא השכיל לשמור על גבולות סאוותים, כמתחייב מיחסי מטפל מטופל בכלל ובפרט לאור מצבו של המטופל, אשר אובחן על ידי הנאשם כלוקה בחפרעת אישיות גבולית. המדובר בהתנהלות הנאשם בשני חקשרים:

האחד – כאשר הנאשם חזמין את המטופל לחונות בתו; והשני – כאשר הנאשם חידש את הטיפול, לבקשת המטופל, במקביל לטיפול של פסיכולוגית נוספת.

בהחלטת הביניים עמדנו על כך שהתנהלות הנאשם, ביחסיו עם המטופל, אינם מתיישבים עם העקרונות המנחים בתחום הפסיכולוגיה ומשכך מדובר בהתנהגות שאינה הולמת פסיכולוג. טיפול מקביל בידי שני מטפלים, כרוך בסיכון לבלבול ולקונפליקט, כאשר סיכון זה קיים ביתר שאת לגבי מטופל חלוקה בחפרעת אישיות גבולית, שאז פיצול הטיפול בין שני מטפלים, יוצר סיכונים מיוחדים ואין מקום לקיימו, אלא במקרים חריגים, לאחר בחינה מעמיקה של נסיבות העניין ובמסגרת תוכנית טיפולית ברורה, כגון: חלוקה ברורה של נושאי הטיפול של כל אחד מהמטפלים.

כאמור בהחלטת הביניים, ספק רב, אם בנסיבות העניין, ניתן להצדיק את קיומו של הטיפול המקביל, לא הוכח שהנאשם קיים התייעצות מקצועית ראויה, כנדרש בנסיבות כגון אלה, קודם שהסכים לקיים את הטיפול המקביל וספק אם חקשר שהתקיים בינו לבין המטפלת הנוספת, במהלך הטיפול, ענה על הנדרש בנסיבות העניין.

התנהלות הנאשם בעניין הטיפול המקביל, כמו גם בקשר לחומנה לחונות בתו, מצביעים על כך שבינו לבין המטופל נוצרה מערכת יחסים בעייתית, כאשר המטופל ולא הנאשם, חפך

ליזום ומציע. מצב דברים זה, עומד במידה לעקרונות המקצוע וחוזא משמיט את תכנים
החברתי לקיומו של הלך סיפול תקין.

התנהלות מעין זו, פוגעת בבבד המקצוע, והיא עשויה לפגוע באמון הציבור בעסקים בו.
לפיכך מתחייבת תגובה משמעותית הסרתה מפני ביצוע מעשים דומים, כמו גם העברת
מסר חד משמעי, הן לציבור המסיכולוגים והן לציבור בכלל, באשר לחשיבות שבתקופה על
גבולות ברורים וראויים ביחסים שבין מטופל ומטפל.

התובע רציע לותעזה מסמך מטעמה של המסיכולוגית השיקומית והסיכותרפוטית
המטפלת במטופל משנת 2005, שלפיו קיימת הפחתה נכרת בתגובות התעוררות שאפיינו את
המטופל וחוזא וחדל לעבד בתחילת שנת 2011. ממסמך נוסף, מטעמו של מסיכיאטר
שומטופל נמצא בטיפולו, משנת 2004 עולה כי מאז התקבל נטל תרופות נוגדי תורח
ודכאון, מצב יציב שם ציין המסיכיאטר הערכה לפיה הטיפול התרופתי שיפר את מצבו,
של המטופל, באופן משמעותי, אלא שלדעתו המטופל יזדקק לטיפול תרופתי קבוע.

אינו סבורים כי העולה ממסמכים אלה יכול לחוות בסיס לקביעת אמצעי המשמעת הראוי
במסגרת העניין. כאמור בתחלטה תביניים לא מוצאו שהאשם עבר עבירה משמעת משלא
התנה את הטיפול בכך שהמטופל יפנה למסיכיאטר, או לרופא, לצורך בחינת הצורך בטיפול
תרופתי. כך גם אין בעובדה שהמטופל חדל לעבד וחדל שיפור במצבו, ללמד לעניינו. במהלך
מרבית התקופה שבה טופל המטופל על ידי הנאשם, הוא עבד וגם אז ניכרה הפחתה
בתגובותיו התעוררות. כך גם אין במצבו של המטופל כיום, ללמד על איכות הטיפול שניתן לו
על ידי התקבל, או על השלכות של ההתנהלות שבגינה נמצא לכונן להרשיע את הנאשם
בביצוע עבירה משמעת.

התובע טוען כי קיים ספק אם הנאשם אכן חפץ את הלכה, בהנחן שהנאשם הסתמך
בטיעונו על מאמר המצדד בשמירה על גמישות בטיפול המסיכותרפוטית. אינו סבורים כך.
הנאשם טוען כי בזמן אמת הוא חזמין את המטופל לחתונה והסכים לטיפול המקביל, לאחר
ששקל את נסיבות העניין והציע למטקנה כי ראוי לחרוג מן הכללים. להבנתו הנאשם
ביקש, באמצעות המאמר, להצדיק במידת מה את שיקוליו בזמן אמת. יחד עם זאת הנאשם
תבדיר, ללא סייג, כי ביעבד תבין כי שנה. זאת ועוד, ניכר בנאשם כי הוא רואה בחומרה
את ההתנהלותו, כי הוא מכח על הטא וכי כיום הוא נוקט במשנה וחירות, בחקשר זה.

אין להקל ראש בחשיבות שבשמירה על גבולות ראויים ביחסים שבין מטפל ומטופל
והנאשם אכן חרג מעקרונות המנהלים בתחום המסיכולוגית. יחד עם זאת, אינו סבורים,
כסענת התובע, כי מדובר במקרה קיצוני של תריגה מעקרונות אלה.

זאת ועוד, בבואנו לשקול מהו אמצעי המשמעת הראוי במסגרת העניין, נתנו דעתנו גם לכך
שהטיפול נשוא הקובלנה הסתיים לפני כשנר שנים, לכך שזה מקרה ראשון שנמצא פה
בעבירות הנאשם, והפעל המסיכולוג מזה כ- 35 שנים, תמריד הכבד שהנאשם נושא בו. זאת
כפער יחא מפתלות שהמטופל נוקט בהן, בהנחן שהנאשם נדרש להתמודד עם אישומים
משמעותיים חסורים שמהם זוכה וכן לאור הפרסום הנרחב שניתן לפרשה, עד כי הפרשה,
לרבות הקובלנה שהוגשה כנגדו, תפכו לשיתת היום בקרב אנשי המקצוע.

בסיכום:

לאור האמור לעיל, אנו מוצאים כי אמצעי המשמעת הראוי במסגרת העניין יחא התנראה.

באשר לפרסום ההחלטה: הטענות שהועלו כנגד הנאשם, לרבות אלו שבטופו של הלך
נמצא לכונן לחרות, מורטמו באופן נרחב ומדובר בפרשה מוכרת וידועה בקרב אנשי
המקצוע. משכך סברנו שהנאשם יחיה מעניין דווקא בפרסום ההחלטה, המוכח אותו
מניקד האישומים. ואולם לאור בקשות הנאשם להמנע, ככל ואפשר, מפרסום נוסף
ובתחשב בכך שלאור הפרסומים הקודמים, לא יחא בפרסום ההחלטה כדי לחדש או
לחזות אמצעי ורתאח נוסף, לא מצאנו לכונן לחרות על פרסום ההחלטה.

מר עדואר בן אבא,
מסיכולוג קליני
חבר הוועדה

חגב דניאל עמרם
מסיכולוגית קלינית וחיתוכית
חברת הוועדה

רות חורן, ע"ד
יו"ר הוועדה